

Černá smrt (1349)

Vznikla morová rána mezi lidmi, zvláště pak v krajinách zámořských, přímořských a jiných okolních zemích, jaké nebyl od potopy světa, za níž byly některé země zcela zbaveny lidí a mnohé trojveslice se zbožím zůstaly na moři bez kormidelníka, když lidé na nich pomřeli. Marseillský biskup s celou kapitulou a téměř všichni dominikáni a františkáni s polovicí obyvatelstva pomřeli. Kdo by mohl vyprávět, co se dělo v Montpellier, v Neapoli a jiných zemích a městech. Množství umírajících na avignonské radnici, dotek smrti, po němž lidé umírali bez přijetí svátostí a nestarali se rodiče o děti a naopak, ani druh o druhu, ani sluhové o pány. Kolik domů se svým zařízením bylo prázdných, aniž se kdo odvážil do nich vejít, je hrozné psát nebo vyprávět. Nekonalý se žádné soudy. Papež uzavřený ve sklepení s velkými ohni nikomu nedopřával přístup. A procházel tento mor zeměmi a učenci nemohli, jakkoliv mnoho mluvili, říci bezpečný úsudek o těch událostech, leč že je to vůle Boží.

A obvinění byli Židé, že tento mor způsobili nebo rozšířili, když vhodili jed od pramenů a studen. Byli upalováni od pramenů až po Německo kromě Avignonu, kde je ochraňoval papež Kliment VI. Po tom, když byli mučeni v Bernu v hrabství freiburském i jinde a po nálezku jedu v Zofingen, když byli Židé na více místech vyhlazeni, a když konšelé měst Basileje, Freiburgu a Štrasburku přispěli na ochranu Židů, a když bylo několik basilejských šlechticů za bezpráví vůči Židům na dlouhou dobu uvězněno, přitřhl dav s korouhvemi radnici. Konšelé byli vystrašeni, a když se purkmistr otázal, co si přeje, bylo odpovězeno, že neodejde, dokud nebudou uvěznění propuštěni. Bylo hned pro ně posláno, protože konšelé se neodvážili vyjít, dokud nepřijdou. A dav dodal, že nechce, aby Židé zde déle zůstali. Konšelé a lid se zapřísahali, že po dobu dvou set let se tam nesmějí usadit Židé.

Dále se sešlo více vyslanců patriciátu těchto třech měst, kteří si přáli, aby Židé zůstali, ale obávali se mínění lidu. Všude v těchto místech byli Židé jímáni. Byla ohlášena schůzka v Benveltu v Alsasku, kde se sešli biskup, hrabata, svobodní páni a vyslanci měst. Když pak štrasburští vyslanci říkali, že nevědí nic zlého o svých Židech, byli tázáni, proč byly odstraněny nádoby od jejich studní. Všechny lid byl totiž proti nim. Biskup, páni alsáští a říšská města se shodli, že Židé nemají být trpěni. A tak na jednom místě a pak i na jiném byli upalováni. Jinde byli vyháněni. Ty, které lid zajal, některé upálil, jiné pobil, jiné utopil v bažinách. Petr Swarber, purkmistr a někteří jiní ze Štrasburku se snažili je chránit. Říkali lidu, že ponechal-li jim biskup a páni volnost v jednání, neustanou, pokud nebude rozhodnuto i v jiných věcech. Ale odpor lidu přece jen vzrůstal.

Byli tedy na naléhání lidu upáleni bez soudu na jednom rýnském ostrově v novém pro ně postaveném domě v pátek po svatém Hilariovi léta Páně 1349 všichni basilejští Židé a další sobotu ve Freiburgu bylo zadrženo dvanáct bohatších, aby jejich prostřednictvím mohli působit na dlužníky.

Ve Špýru a ve Wormsu Židé, když se shromáždili v jednom domě (synagoze), sami se upálili. A dále bylo zjištěno, že se dopustili téměř všech druhů zločinů, totiž že ve Španělsku konali před tím poradu o travičství, též o vraždách mnohých chlapců, o padělání listin, o penězokazectví, o krádežích a mnohém jiném, co uráželo nejvyšší majestát. Někteří ve Štrasburku, aby zmírnili křik, byli položeni na kola a ihned usmrceni, aby nemohli vypovídat o žijících vinících, z čehož vznikla ještě větší nedůvěra ke konšelům.